

No.
Date:

ژماره:
به‌روار:

بۆ / سه‌رۆکایه‌تی پەرله‌مانی کوردستان - عێراق

ب / پرۆژه یاسا

سلاوو و رێزمان...

ئیمه ژماره‌ی یاسایی ئەندامانی پەرله‌مانی کوردستان، که له خواره‌وه واژوومان کردووه داواکارین به‌زۆوترین کات پرۆژه‌ی (*محایه‌ی هه‌قۆق المررضه‌ی داکتره‌ی داکتره‌ی الکواحه‌ی الکیمیة*) بخریته به‌نامه‌ی کاره‌وه خۆیندنه‌وه‌ی یه‌که‌می بۆ بکریته.

له گه‌ل رێزماندا

واژوو	ناوی پەرله‌مانتار	ژ
	بیار طاهر دۆکی	١
	د. شریفه‌ی عیبارمه‌نانه	٢
	د. سراج احمد کله‌ی	٣
	شوان سنجی ته‌همه‌و	٤
	زه‌را نه‌وه‌ی سه‌ی	٥
	ره‌بیه‌ی یاسه‌و	٦
	حیدره‌ی عه‌ده‌ی له‌	٧
	شیلان سنجی هه‌مه‌	٨
	میاته‌ی عه‌ده‌ی خایه‌ره‌وه‌	٩
	هه‌تی حاجی مه‌همه‌ن	١٠
	مه‌رسان مه‌همه‌ن	١١
	ناظم کله‌ی عه‌ده‌ی	١٢
	عه‌ده‌ی عه‌ده‌ی	١٣

١٤- ئه‌مه‌ی قه‌وت،

پروژه

یاسای پاراستنی مافه‌کانی نه‌خۆش و پزیشک و کارمهنده تهن‌دروستییه‌کان

له ههریمی کوردستان – عیراق ژماره () ی سالی ۲۰۱۵

هۆیه پێویستکاره‌کانی پروژه‌ی ئەم یاسایه :

۱- به‌رزکردنه‌وه‌ی پله‌ی پاراستنی یاسایی بۆ گشت کارمهنده تهن‌دروستییه‌کان له‌گه‌ڵ بوونی گهره‌نتی بۆ نه‌خۆشه‌کان له کاتی روودانی ههر هه‌له‌یه‌کی پزیشکی به‌بێ پشتگۆیخستنی گرنگی به‌رزکردنه‌وه‌ی پرۆسه‌ی نه‌شته‌رگه‌ری نه‌وه‌ک کۆتکردنی و وه‌رگرته‌ی نه‌خۆش بۆ به‌رزترین پله‌ی خزمه‌تگوزاری تهن‌دروستی له چوارچۆیه‌ی بنه‌مای زانستی و رێکاری پزیشکی رووندا.

۲- به‌رزکردنه‌وه‌ی کارامه‌یی خزمه‌تگوزاری تهن‌دروستی پێشکه‌شکراو له رێگه‌ی بوونی ئا‌کارکردنی پێوانه‌یی بۆ رێکاره‌ پزیشکیه‌کانی به‌کارهاتوو له‌گه‌ڵ ئا‌کاری وه‌زیفیدا.

۳- سنووردارکردنی پیا‌ده‌کردنه‌ نابه‌رپرسه‌کان که به‌شێوه‌یه‌کی نه‌رێنی کارده‌که‌نه‌ سه‌ر گشت ئەو که‌سانه‌ی پیا‌ده‌ی پێشه‌ی تهن‌دروستی و پزیشکی ده‌که‌ن.

۴- دانانی رێکساز‌ی که‌وا پێزانینی مه‌ودای ده‌رئه‌نجام بۆ ده‌ستی‌وه‌ردانی چاره‌سه‌رکاری دیاری ده‌کات.

۵- به‌شداریکردن له پته‌وه‌کردنی پێشکه‌ش کردنی خزمه‌تگوزاری تهن‌دروستی له‌سه‌ر هه‌ردوو ئاستی ههریمی ئەمه‌ش به‌شداری ده‌کات له زیده‌بوونی راکێشانی نه‌خۆش له ناوه‌وه‌و ده‌ره‌وه‌ی ههریم.

ماده‌ی (۱) :

ئەم یاسایه‌ ناوه‌نرێت به (یاسای پاراستنی مافه‌کانی نه‌خۆش و پزیشک و کارمهنده تهن‌دروستییه‌کان) و له‌ دوای به‌سه‌رچوونی نه‌وه‌ت رۆژ له رێکه‌وتی بلا‌وه‌کردنه‌وه‌ی له رۆژنامه‌ی فه‌رمی کاری پێده‌کریت، و ئەم یاسایه‌ش به‌سه‌ر گشت ئەو که‌سانه‌ی پیا‌ده‌ی پێشه‌ ده‌که‌ن له ههریمی کوردستان – عیراق، پیا‌ده‌ ده‌کریت.

ماده‌ی (۲) :

ئەم ووشه‌و ده‌سته‌واژانه‌ی خواره‌وه له‌هه‌ر شوێنێکی ئەم یاسایه‌دا بێن ئەو مانایه‌یان هه‌یه‌ که له به‌رامبه‌ر هه‌ر یه‌کی‌یان دیاری کراوه‌:

وه‌زاره‌ت: وه‌زاره‌تی تهن‌دروستی له ههریمی کوردستان – عیراق.

وه‌زیر: وه‌زیری تهن‌دروستی له ههریمی کوردستان – عیراق.

رئیسای پیشه‌گری: زانینی ریسا بنه‌رته‌تیه کانی ره‌فتاری پیشه‌یی که ههر پیشه‌یه کی تهن‌دروستی یان پزشکی ده‌یسه‌پینیت که له‌گه‌ل ستانده‌ره زانستیه دانپینراوه‌کاندا کوکن.

هه‌له‌ی پزشکی: لادانی پزشک یان کارمندی تهن‌دروستی له‌ره‌فتاری پزشکی ناسایی و ناسراو، له‌گه‌ل نه‌و به‌ئاگایی و لیوردبوونه‌وی پیوستی ده‌کات تا نه‌و پله‌یه‌ی له‌گه‌لیدا گرنگیدان به‌نه‌خوشه‌که‌ی پشتگوی ده‌خات، ههر چالاکیه‌ک چ به‌کردن بیت یان نه‌کردن که‌وا له‌گه‌ل ریسا پیشه‌گریه‌کان نه‌گونجیت و زیانی لی بکه‌ویتته‌وه.

خزمه‌تگوزاری: ههر ریکاریک له‌ریکاره‌کانی چاره‌سهری پزشکی یان تهن‌دروستی و پشکنینی سهرقه‌رویله‌یی و تاقیگه‌یی و تیشکی و چاره‌سهری پسپوری و پرۆسه‌کانی نه‌شته‌رگه‌ری و له‌دایک بوون و داوده‌رمان و مانه‌وه له‌نه‌خوشخانه‌و پیداوستی چاره‌سهری دیکه له‌خو ده‌گریت.

پیشکه‌شکاری خزمه‌تگوزاری: ههر که‌سیک له‌وانه‌ی پیشه‌ی پزشکی یان تهن‌دروستی پیاده ده‌کات هه‌لده‌ستیت به‌کاریک له‌کاره‌کانی خزمه‌تگوزاری یان به‌شدار ده‌بیت له‌نه‌نجامدانیان به‌پیی حوکه‌کانی یاسا به‌رکاره‌کان به‌و شوینه‌ی ناماده‌کراوه بو پیشکه‌شکردنیشی.

ته‌شه‌نه‌کردنی پزشکی: خراپوونی باری پزشکی نه‌خوش سهرباری نه‌و سلکردنه پیوستانه‌ی که‌وا پیشکه‌شکاری خزمه‌تگوزاری ده‌یگریتته‌به‌ر.

ژینگه‌ی پزشکی: نه‌و شوینه‌ی خزمه‌تگوزاری تیایدا پیشکه‌ش ده‌کریت و نه‌و توانا ماددی و مه‌عنه‌ویانه‌ی هه‌یه‌تی.

لیژنه: لیژنه‌ی هونه‌ری بالای پیکهاتوو به‌پیی حوکه‌کانی نه‌م یاسابه.

مادده‌ی (۳):

حوکه‌کانی نه‌م یاسابه له‌سهر پیشکه‌شکاری خزمه‌تگوزاری پیاده ده‌کریت، که‌وا پیشکه‌شکردنی چ به‌کری بیت یان به‌پیی کری.

مادده‌ی (۴):

به‌رپرستی پزشکی له‌نیوان پیشکه‌شکاری خزمه‌تگوزاری و له‌نیوان نه‌خوش به‌پیی نه‌وه‌ی ریسا پیشه‌گریه‌کانی په‌یوه‌ندار ده‌قی له‌سهر ده‌که‌ن دروست ده‌بیت.

مادده‌ی (۵):

أ- وه‌زیر لیژنه له‌وانه‌ی خاوه‌ن شاره‌زایی و پسپورین به‌ناوی (لیژنه‌کانی ئاکارییدان) پیکده‌هیتیت، نه‌رکه‌که‌ی بریتیه له‌دانانی ئاکارییدانی ستانده‌رگه‌ری بو ریکاره‌کانی پیشکه‌شکردنی خزمه‌تگوزاری و دیاریکردنی ریساو هه‌لسوکه‌وتی پیشه‌یی و به‌رزکردنه‌وه‌ی بو وه‌زیر به‌مه‌به‌ستی متمانه پیکردنیان.

ب- دیاریکردنی چۆنیه‌تی کاری لیژنه‌کانی ئاکارییدانی پیکهاتوو به‌پیی حوکه‌کانی برگه‌ی (أ) نه‌م مادده‌یه‌و مهرجه‌کانی نه‌ندامییتی تیایانداو ژماره‌ی یاسایی به‌ستنی کو‌بوونه‌وه‌کانی به‌پیی رینمایی که وه‌زیر بو نه‌م مه‌به‌سته‌ده‌ری ده‌کات.

ماددهی (۶):

ئەو شوپناھەي ئامادە کران بۆ پيشکەشکردنی خزمەتگوزاری بەمانەي خوارەوہ پابەند دەبن:

أ- دانانی ئاکاریکی وەزیفی بۆ گشت کارمەندانیان کەوا تیايدا کارو ئەرکەکانی ھەر یەکیکیان روون بکاتەوہ بەو مەرجەي ئەم ئاکارە لە لایەن وەزارەتەوہ متمانەي پي بکريت.

ب- دانانی رينمايي و ریکسازيي رەفتاريي کەوا مافەکانی نەخۆش رەچاو بکات لە نيوانيشياندا متمانەپيدانی نموونەکانی رەزامەندی و پيراسپاردن کە نەخۆش دەيبەخشيتە پيشکەشکاری خزمەتگوزاری لەکاتی پيشکەش کردنی ریکارە پزيشکيەکان بۆ نەخۆش.

ج- ریکخستنی فايلىکی پزيشکی بۆ نەخۆش تيايدا سەرجم ریکارەکانی خزمەتگوزاری بنوسرينەوہ.

ماددهی (۷):

پيشکەشکاری خزمەتگوزاری پابەند دەبيت بە ئاگادار کردنەوہي نەخۆش بەو ریکارە پزيشکيەنەي بۆي ئەنجام دەدریت و ئەو تەشەنەبوونە پزيشکيەنەي لەناو سنووری قەبولکراو لەرووی زانستی و جيهانيەوہ پيشيني دەکرين.

ماددهی (۸):

أ- بەبرياری وەزير ليژنەيەك بەناوی (ليژنەي ھونەريی بالا) لە ھەوت کەس پیکدەھيتریت بەو مەرجەي لەنيوانياندا پينج پزيشکی پسپور ھەبن لەوانەي خاوەن بەرزترین ئاستی پيشەين و لەوانەي لەم ئاستەدا پيادەي پسپوري خويان کردووە بۆ ماوہيەك لە پينج سال کەمتر نەبيت و دوو کەس نوینەرايەتي پيشە پزيشکی و تەندروستییەکانی ديکە بکەن.

ب- ليژنە لە یەكەم کۆبوونەوہي گريدراوی سەرۆکيک و جيگريک لە نيوان ئەندامەکانيدا ھەلدەبژيریت.

ج- ماوہي ئەنداميتی لە ليژنە دوو سالی شياوہ بۆ یەكجار نویکردنەوہو وەزيريش بۆي ھەيە بەر لە تەواو بوونی ماوہي ئەنداميتی ھەر ئەندامیکی بە یەکيکی ديکە بگورپتەوہ.

د- ليژنە لەسەر داوای سەرۆکەکەي یان جيگرەکەي لەکاتی ئامادەنەبوونی سەرۆکدا کۆدەبيتەوہو کۆبوونەوہکەي ياسايی دەبيت بە ئامادەبوونی زۆرينەي ئەندامەکانی و برپارەکانی بەزۆرينەي دەنگی ئەندامەکانی دەردەکات.

ه- ئەندامانی ليژنە بەر لە دەسکردنیان بەکارەکانیان لەبەردەم داواکاری گشتی یان دادوہري ناشتبوونەوہ کە دەعوایەکەيانی بۆ رەوانەکردووە ئەم سویندخواردنەي دادیت ئەنجام دەدەن: "سویند دەخۆم بەخودای مەزن کەوا بەئەمانەت و دلسوژیەوہ کار بکەم و کارو ئەرکەکانم بابەتيانەو پي لایەنگيري بەبي ھيچ جياکاريیەك ئەنجام بەدم".

ماددهی (۹):

سەرەرای ئەوہي لە ھەر ياسايەکی ديکەدا ھاتووە، ئەگەر سکالايەك دەرھەق بە ھەر یەك لە پيشکەشکارانی خزمەتگوزاری پزيشکی پيشکەش بکريت بەھۆي پيادەکردنی پيشەکەي، ئەوا داواکاری گشتی یان دادوہري ناشتکردنەوہي تايبەتەند ئەو

